

Foreningsledelse

- med henblik på rekruttering og fastholdelse af frivillige

Oplæg ved Idans konference den 31. maj 2012 i Vejen Idrætscenter

v/

Karsten Østerlund, ph.d. stipendiat

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund (CISC)

Institut for Idræt og Biomekanik

Syddansk Universitet

Hvor stammer oplysningerne fra?

- **Primært fra frivillighedsundersøgelsen**
 - Bred spørgeskemaundersøgelse med fokus på frivillighed
 - Godt 5.000 foreninger under DIF har svaret
 - Svarprocent på godt 50
- Et meget stærkt materiale, som i store træk er repræsentativt for idrætsforeninger i Danmark

Frivillighed under udvikling, ikke afvikling

- **Antallet af frivillige har været stigende** fra 2004 til 2010
- Det er primært trænere/instruktører, der er kommet flere af

- Der er især kommet **flere 60+'ere, men også unge**
- Til gengæld er der tilbagegang i andelen af 20-39-årige

- **Forskellige foreninger/typer** => Forskellige vilkår og udfordringer
 - Aktivitetsforeningen
 - Holdboldspilsforeningen
 - Motionsforeningen

Det er svært, men...

Det er svært at skaffe frivillige...

...Og det bliver sværere og sværere

Opfattelsen i mange foreninger

Folk er for optaget af deres eget til at engagere sig i frivilligt arbejde (ca. 7 af 10)

De fleste medlemmer gider ikke arbejde frivilligt (ca. 6 af 10)

Ja, det er ikke let, men det har det aldrig været, og der er ikke meget der tyder på, at det er blevet sværere over tid

Frivillighedsundersøgelsen og anden forskning

Der er flere frivillige end nogensinde før

Foreningerne kan selv gøre rigtig meget for at blive bedre til at rekruttere og fastholde

Hvad foreningerne selv kan gøre

- **To hovedoverskrifter:**

1. En "fed" forening

2. Målrettet rekrutterings- og fastholdelsesindsats

EN "FED" FORENING

En "fed" forening – hvordan?

- **Fire nøgleord:**

1. Optimisme

2. Åbenhed

3. Fornyelse

4. Udadvendthed

I. Optimisme

- Undgå sætninger som:
 - ”alting var bedre i gamle dage”
 - ”folk tænker udelukkende på sig selv”
 - ”det er bøvlet at være frivillig”
 - ”jeg orker snart ikke mere”
 - ”...”
- Få i stedet positive historier frem:
”Fedt at være frivillig! Fordi...”
- Brug engagerede frivillige og succesfulde foreninger som forbilleder

2. Åbenhed

- Knap to ud af fem foreninger bestræber sig på at involvere medlemmerne i alle større beslutninger – og de har lettere ved at rekruttere frivillige
- Det er muligvis mere besværligt, men et "nej tak" til medlemsinput er i realiteten ofte lig med et "nej tak" til potentielle frivillige
- Grundpillen er et velfungerende foreningsdemokrati med en reel interesse i medlemmernes input

3. Fornyelse

- ”Mangel på udvikling er i realiteten lig med afvikling!”
- Åbenhed over for input fra:
 - Medlemmer
 - Beboere i lokalsamfundet
 - Kommunale institutioner
 - Etc.
- Igangsættelse af nye aktiviteter eller udvikling af eksisterende, fordi der er en interesse for det => dynamik...”fed” forening!

4. Udadvendthed

- Jo mere foreningen viser sig frem i lokalsamfundet, desto lettere har den ved at rekruttere frivillige

- Mindst to elementer:
 1. **Åbne arrangementer**
 - Motionsarrangementer
 - Stævner, løb, idrætsskoler
 - Etc.

 2. **Udadvendt samarbejde**
 - Andre (idræts)foreninger
 - Kommuner
 - Skoler, SFO'er og lign.
 - Etc.

MÅLRETTET REKRUTTERING OG FASTHOLDELSE

Målrettet rekruttering og fastholdelse – hvordan?

- **Fire nøgleord:**

1. Kommunikation

2. Uddelegering

3. Strategi

4. Anerkendelse

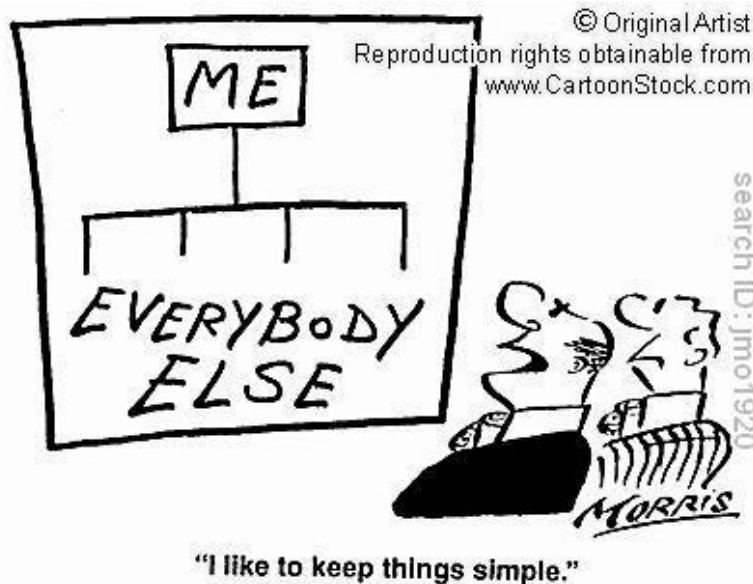

I. Kommunikation

- Knap én ud af ti foreninger kommunikerer med deres medlemmer via Facebook eller andre sociale medier – og de har lettere ved at rekruttere frivillige
- Det handler om at møde medlemmer og (potentielle) frivillige der hvor de er
- Og om at bruge forskellige kommunikationsformer til 1) at blive klogere på medlemmernes ønsker og 2) aktivere dem

2. Uddelegering

- Kun knap én ud af fem foreninger uddelegerer de fleste opgaver på forskellige udvalg og personer – og de har lettere ved at rekruttere frivillige
- I forhold til:
 1. Ledelsesopgaver (fra bestyrelse til udvalg)
 2. Aktivitetsnære opgaver (fra træner til træner teams)
- En "fleksibel frivillighed"

3. Strategi

- Knap én ud af ti foreninger har en strategi for rekruttering af frivillige – og de har markant lettere ved at rekruttere frivillige
- Lavpraktisk:
 - Agere, ikke reagere
 - Konkrete opgavebeskrivelser
 - Hvem spørger vi og hvordan
 - Udvalg / ”frivillighedsansvarlige”
- Forskellige foreninger => forskellige strategier

4. Anerkendelse

- Godt én ud af tre foreninger anerkender de frivillige med forskellige aktiviteter og medlemsfordele – og de har lettere ved at rekruttere frivillige
- Ros og tak er vigtigt (vigtigst?), men fælles aktiviteter og medlemsfordele ser ud til at have en selvstændig effekt
- Anerkendelse alene skaffer ikke flere frivillige – det kræver en ”fed” forening...

Overblikket

EN "FED" FORENING

■ Fire nøgleord:

1. Optimisme
2. Åbenhed
3. Fornyelse
4. Udadvendthed

MÅLRETTET REKRUTTERING OG FASTHOLDELSE

■ Fire nøgleord:

1. Kommunikation
2. Uddelegering
3. Strategi
4. Anerkendelse

Husk at foreninger er forskellige

- Der er derfor ikke én måde at fremme frivilligheden på, ikke én strategi som passer alle foreninger etc.
- Opdelingen i:
 1. Aktivitetsforeninger
 2. Holdboldspilsforeninger
 3. Motionsforeninger
- Kan fungere som inspiration i arbejdet med rekruttering og fastholdelse

Det starter i foreningerne...

Men de kan få brug for sparring

- Idrætsorganisationer, specialforbund, landsdelsforeninger og måske også kommuner kan derfor med fordel **agere sparringspartnere**:
 - I udbredelsen af den positive vinkel på frivilligheden
 - I opstarten af nye aktiviteter
 - I udarbejdelsen og implementeringen af nye ledelsesformer
 - I udarbejdelsen og implementeringen af en frivillighedsstrategi
 - Som et forum for erfaringsudveksling mellem foreningerne

Tak for opmærksomheden og fortsat god konference!

Karsten Østerlund

Ph.d. stipendiat

Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund

Institut for Idræt og Biomekanik

Syddansk Universitet

E-mailadresse: kosterlund@health.sdu.dk